

Nieuwsbrief
jg. 5 - 2020 nr. 17

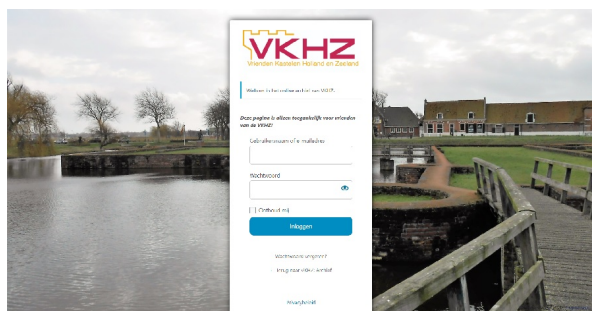
Beste Kastelvriend(in),

Nieuws van de V.K.H.Z.

Het blijven vreemde tijden met die Corona. Tijden waarin het moeilijk is om onze plek te vinden en het ook niet altijd meevalt om onze afstand te houden, maar we worstelen ons er door heen. Wij wensen iedereen sterkte in deze moeilijke tijden.

Helaas zijn wij wel genoodzaakt om ook de excursie voor het najaar te schrappen. Logischerwijs willen particulieren nu geen groepen ontvangen en ook de musea laten maar beperkte groepen toe, waardoor het voor ons geen zin heeft een excursie op touw te zetten. Wij hopen in 2021 een goede herstart te kunnen maken met onze 'Vriendendag'.

Een kleine troost dit jaar is wellicht het openstellen van ons Web-archief. Het archief bestaat uit literatuurlijsten en veel digitale bestanden. Heeft U als "Vriend" nog geen inlog gegevens ontvangen, stuurt U dan een mailtje naar webmaster@vkhz.nl, dan lossen we het op.

Kastelen en Historische buitenplaatsen

Als het goed is heeft U in juni deel 12 ontvangen van onze map: Kastelen en historische buitenplaatsen met als inhoud:

- De Buitenplaatsen van Kralingen (12)
- De Oudedijk: De Bijbelse buitenplaatsen II
- Huis Ivicke te Wassenaar

De volgende editie volgt in oktober!

Prins Bernhard Cultuurfonds ondersteunt de VKHZ

Al vanaf de oprichting van onze stichting in 2016 en de eerste uitgave van ons Infoblad 'Kastelen en Historische Buitenplaatsen' levert Robert Ligthelm een buitengewoon waardevolle bijdrage met de serie 'De buitenplaatsen van Kralingen'. Inmiddels zijn al 12 artikelen van zijn hand verschenen en het slot volgt in oktober a.s..

Zijn voornemen om via een boek te komen tot een nog veel uitgebreidere beschrijving van de buitenplaatsen in Kralingen ondersteunt de VKHZ dan ook zeer. Hiermee wordt een tot nu toe nog vrijwel onbeschreven gebied binnen Holland en Zeeland alsnog prachtig ingevuld. De VKHZ helpt Robert Ligthelm daarom graag bij de uitgave van dit boek, ook financieel. Helaas zijn wij een kleine stichting met beperkte reserves.

Tot ons genoegen kunnen wij u meedelen dat het Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland heeft besloten ons een bijdrage toe te kennen om de publicatie van het boek 'De buitenplaatsen van Kralingen van de 16e tot de 21e eeuw, een verloren Arcadië?', mogelijk te maken.

Het boek beschrijft de bijna veertig buitenplaatsen die er in Kralingen hebben gestaan, beginnend bij het kasteel uit 1100 tot en met de vier die er nu nog zijn.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds ondersteunt veel projecten op het gebied van cultuur, natuur en wetenschap in Nederland.

Naast het Prins Bernhard Cultuurfonds wordt het boek mede ondersteund door; de Jurriaanse Stichting, de Verhagen Stichting, De Stichting tot Nut van het Algemeen, Flynth B.V. en Tropvacc Holding B.V.

Wij zijn ze allen zeer erkentelijk voor het mogelijk maken van deze publicatie!

Nieuwe publicaties

'De Buitenplaatsen van Kralingen van de 16e tot de 21e eeuw; Een verloren Arcadië?'

Buitenverblijf van P. van Oordt aan de Schoutenlaan in 1882

Dit boek, 400 bladzijden verhalen met historie, beschrijvingen van de huizen en landgoederen en genealogie is rijk geïllustreerd. De illustraties komen voor een groot gedeelte uit familiearchieven die vaak nog nooit gepubliceerd zijn.

Het boek zal medio november 2020 in de handel komen voor € 34,95. De uitgever (Picture Publishers te Sleeuwijk) biedt het, bij voorinschrijving tot 15 oktober 2020 aan de donateurs van VKHZ, aan voor € 29,95.

Vriendenvoordeel

In het kader van het naderende 1e lustrum van de VKHZ krijgen onze donateurs nog eens € 10,- extra voordeel bij voorinschrijving. Deze korting is mogelijk geworden door een financiële bijdrage van de VKHZ.

Bij Voorinschrijving betalen onze donateurs voor dit boek € 19,95.

Begunstigers van de VKHZ kunnen het boek tot 15 oktober bestellen door € 19,95 over te maken naar Iban nummer NL87 RABO 0310 8937 71 t.n.v. Vrienden Kastelen Holland en Zeeland onder vermelding van 'Boek Kralingen'.

Auteur Robert J. Ligthelm (met medewerking van Taco Hermans, Hans Brandhorst, Tom Riedijk en Albert Speelman). C.A. 400 bladzijden, hardcover.

De kasteeltuinen van het Muiderslot

Nog altijd oefent het Muiderslot een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit op vele binnen- en buitenlandse bezoekers. Het robuuste slot is één van de oudste kastelen van ons land.

In onze tijd staan de kasteeltuinen vol met (vergeten) groenten, kruiden, planten, vruchten en (eetbare) bloemen. Daarvoor zorgt tuinbaas Henk Boers met een groep gemotiveerde vrijwilligers. Met de vruchten van het veld zijn eeuwenlang mooie diners bereid in het huis, vaak luisterrijk versierd met seizoensgebonden planten en bloemen. Dat nu is een specialiteit van conservator Yvonne Molenaar. Als twee vakmensen hun kennis bundelen, leidt dat tot een aardige uitgave over de fraaie tuinen rond het kasteel en hoe deze in huis in prachtige bloemenensembles kunnen worden benut.

Auteurs: Yvonne Molenaar & Henk Boers

Het boek bevat 72 pagina's en kost € 15,95.

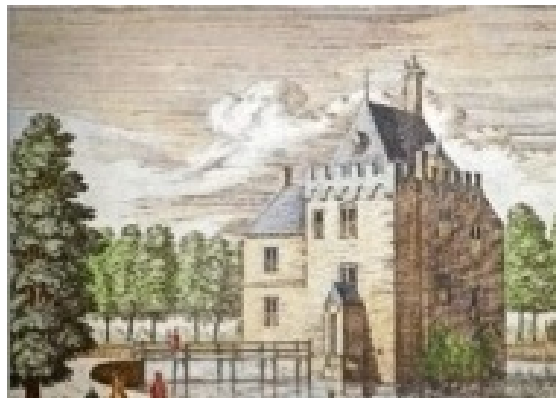
ISBN 9789462622883. Te bestellen bij

[Uitgeverij Waanders & De Kunst.](#)

Kasteel de Boekhorst De geschiedenis van een Hollands pronkje

Komend najaar verschijnt er een monografie over het voormalig kasteel of Huis te Boekhorst. Het kasteel heeft van ongeveer 1274 tot 1743 gestaan op de plek waar nu Het Hoogtlaan in Noordwijkerhout is.

Het terrein waarop het kasteel heeft gestaan is nog tot in de twintigste eeuw als 'heerlijkheid' in gebruik geweest. De naam van de naastgelegen woonwijk en sportpark herinneren nog aan het bestaan van het kasteel.

Auteurs: Jan van der Elst en Maud Mommers.

Het boek gaat ongeveer € 27,00 kosten. Er kan voor worden ingetekend bij antiquariaat Moby Dick aan de Schoolstraat 31 te Noordwijk en de historische vereniging NoVaTo aan de Zeestraat 3a te Noordwijkerhout.

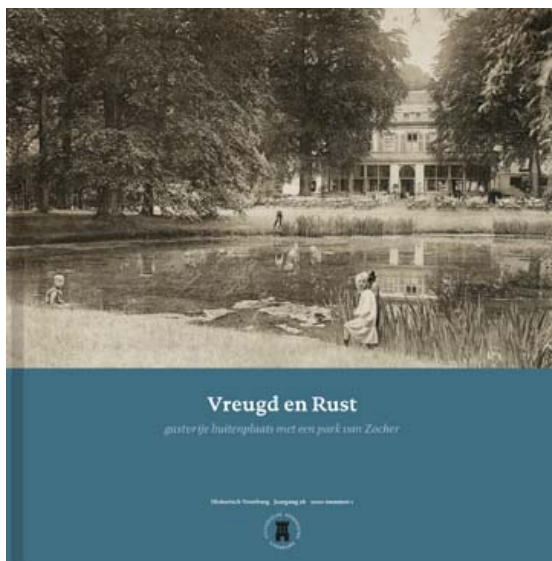
Vreugd en Rust

Gastvrije buitenplaats met een park van Zocher

Het boek vertelt in 5 hoofdstukken het verhaal achter de geschiedenis van het park, de eigenaren van het buiten en het hertenkamp. De buitenplaats Vreugd en Rust (1735) in Voorburg kent een lange geschiedenis in de Zuid-Hollandse landgoederenzone. Het park Vreugd en Rust, met daarop de nog steeds aanwezige historische bebouwing, is sinds 1917 in bezit van de gemeente en is nu een openbaar park. Dit Zocherpark, genoemd naar de befaamde architect Zocher, kenmerkt zich door de aanleg van grillige paden en slingervormige vijvers, een hertenkamp en theekoepels.

Auteurs: Kees van der Leer, Constance Scholten, Marie-Thérèse Ford-Claasen, Korneel Aschman en Joost Heuvelink.

De prijs bedraagt € 20,00 (excl. verzendkosten). Het boek is te bestellen via: info@historischeverenigingvoorburg.nl

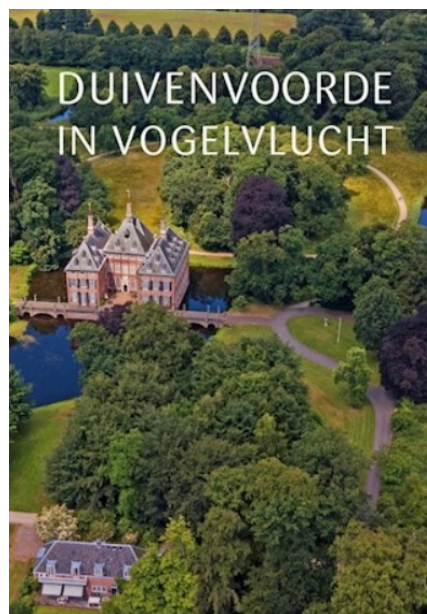

Duivenvoorde in vogelvlucht

Op 12 april jl. was het precies 60 jaar geleden dat de toenmalige bewoonster van Duivenvoorde, Ludolphine Henriëtte barones Schimmelpenninck van der Oye (1891-1965), 'haar' kasteel met inventaris, park en landgoederen in een stichting onderbracht. Ter gelegenheid hiervan is Duivenvoorde in vogelvlucht uitgebracht.

Speciaal voor dit bijzondere jubileum werd opnieuw in de archieven gedoken en een nieuwe publieksgids samengesteld: Duivenvoorde in vogelvlucht.

De gids is rijk geïllustreerd met nooit eerder getoonde foto's, afbeeldingen van de collectie en verborgen verhalen over de vroegere bewoners en hun familieleden.

De gids bevat 120 bladzijden; Duivenvoorde in Vogelvlucht is online te bestellen via www.kasteelduivenvoorde.nl; Kosten € 14,50 (inclusief verzendkosten)

Hoveniers van Oranje

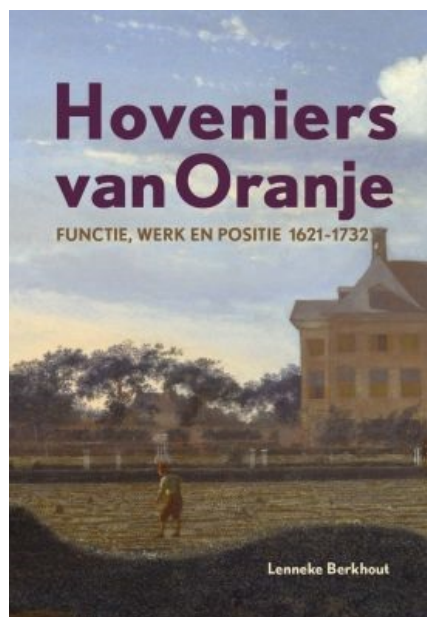
Funcities, werk en positie

Onderzoek naar de schitterende 17e-eeuwse tuinen richt zich meestal op stijl en symboliek. De bedrijvigheid in deze tuinen blijft meestal verborgen. In het boek wordt vanuit archiefstukken over de hoveniers van Oranje deze bedrijvigheid uitvoerig beschreven.

In het boek komen de tuinen van het Prinsenhuis in Vlissingen, het Huis ter Nieuburg in Rijswijk en de tuinen van Honselaarsdijk ter sprake.

Auteur: Lenneke Berkhout Het boek bevat 471 pagina's en is voor € 39,00 te koop.

ISBN 978-90-8704-835-8. Te bestellen via uitgeverij Verloren: www.verloren.nl

K & B in het nieuws

Zoekplaatje buitenplaats

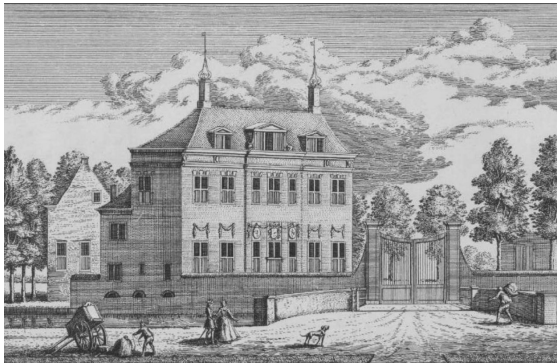
Op de website Zoekplaatjes wordt al sinds 2017 gezocht naar het landhuis op deze foto (no. 2359). De opname moet in 1854-1855 zijn gemaakt door fotograaf J.H. Bückmann, die in dezelfde serie negatieven opnamen maakte in Den Haag, Wassenaar en Delft. Er zijn al heel veel suggesties gedaan (zie de discussie bij Zoekplaatje 2359), maar men is er nog steeds niet uit.

Kan dit een buitenplaats in Noord- of Zuid-Holland of Zeeland zijn?

Meer informatie vind U op:

<https://www.zoekplaatjes.nl/>

Bron: [zoekplaatjes.nl](https://www.zoekplaatjes.nl/)

Buitenplaats Zonneveld bij Valkenburg, 1732.

Kopergravure van Abraham Rademaker

Cultuur historisch onderzoek Vliegkamp Valkenburg

Voormalig vliegkamp Valkenburg, onderdeel van de gemeente Katwijk, wordt een nieuwbouwwijk: er gaan 5000 nieuwe woningen op gebouwd worden. Daarom is er, voordat dit gaat plaatsvinden, uitgebreid cultuurhistorisch onderzoek verricht in het gebied van het voormalige Marinevliegkamp Valkenburg en de directe omgeving ervan. Het resultaat is een rapport van zo'n 90 pagina's.

Het gebied heeft een enorm rijke historie. Een aantal duizend jaar voor de Romeinse tijd leefden er al mensen. De Romeinen hebben hun sporen in het landschap achtergelaten, maar er zijn ook nog prachtige kastelen, landgoederen en historische boerderijen te vinden. Ook is er veel bewaard gebleven van de Duitse bezetting van de vliegbasis tussen 1940-1945 en werd de vliegbasis in de Koude Oorlog gebruikt.

Klik [hier](#) voor het rapport.

Bron: [Geschiedenis van Zuid-Holland](#) – 15 05 20

Middeleeuwse motte van steen bij Nieuw- en Sint Joosland verdient meer onderzoek

Ooit stonden er bijna tweehonderd in heel Zeeland, en ruim zestig op Walcheren. Veel vliedbergen en mottekastelen zijn door boeren afgegraven om hun akker glad te maken. Af en toe komen de restanten weer aan het licht, zoals nu bij Nieuw- en Sint Joosland. De locatie van de vliedberg ligt gevoelig. Niet vanuit historisch perspectief, maar met het oog op de toekomst. Bovenop de middeleeuwse vindplaats moet een bedrijventerrein komen. Voor de aanleg van het bedrijventerrein zijn onlangs meerdere bodemonderzoeken gedaan. ADC Archeoprojecten heeft proefsleuven gegraven om de historische waarde van deze plek te bepalen. Er zijn veel bakstenen gevonden in de gracht die rond de vliedberg heeft gelegen, dus heeft er een stenen gebouw gestaan op die vliedberg. Omdat nog bestaande vliedbergen als waardevol worden beschouwd, worden ze ook goed beschermd. Dat betekent tegelijkertijd daar niet gegraven kan worden om meer te weten te komen over de geschiedenis. Deze vliedberg biedt meer mogelijkheden om kennis over deze voor Zeeland karakteristieke bouwwerken te vergroten.

Bron: [PZC](#) 8-6-20 - Foto: Roderick Geerts /Archeoloog

Onbekend kasteel ontdekt in Heemskerk

In mei en juni voerde het bureau Saricon voor de gemeente Heemskerk een veldonderzoek op het kasteelterrein van Oud Haerlem uit. Het bureau scande en mat het ondergrondse kasteelterrein. Zo hoopten zij meer informatie te krijgen over het archeologisch Rijksmonument. De eerste resultaten van het bodemonderzoek zijn bekend. Wethouder Aad Schoorl: "Ik moet u zeggen, de eerste resultaten zijn sensationeel".

Jean Roefstra (Historisch archeoloog, Provincie Noord-Holland) vertelt hierover: "In 1943 en 1960 deed prof.dr. J.G.N. Renaud onderzoek op het kasteelterrein Oud Haerlem. Dit onderzoek heb ik uitgewerkt en geïnterpreteerd. Hij groef toen maar een heel klein deel op van dit enorme terrein dat bestaat uit drie delen. De opgraving is toen nooit goed uitgewerkt. Ik ben blij dat we het onderzoek in deze tijd met speciale apparatuur nog een keer kunnen uitvoeren. Het bureau Saricon is bijna op de helft van het veldonderzoek. De eerste resultaten zijn echt bijzonder".

Oud Haerlem hypothese Beeld: van Dongen en Roefstra

Een 'extra' kasteel ontdekt

Oud Haerlem expert Jean Roefstra licht verder toe: "Noordoostelijk van het eerder onderzochte gebied (zie tekening in de bijlage, rechter witte vak) is een hele grote nieuwe kasteelstructuur gevonden. Van wel 45 bij 45 meter breed. Een kasteel bestaat uit twee of drie gebouwen. Een voor- en hoofdburcht en een voorhof die omgeven zijn door grachten. Renaud heeft in 1960 de hoofdburcht ontdekt, wij met dit onderzoek de voorburcht. Een voorburcht is een soort voorversterking, waar de stallen, ambachtslieden en andere dienstlieden woonden. In de hoofdburcht woonde de kasteelheer en zijn gezin. Door deze vondst is Oud Haerlem in een klap twee keer zo groot geworden qua grootte".

Waarom de vondst in deze tijd zo uniek is

Rob Gruben is bouwhistoricus en expert in kastelen, hij legt uit: "Kasteel Oud Haerlem stamt uit 1250. In deze tijd bouwden ze alleen ronde kastelen. Een vierkant kasteel zoals Oud

Haerlem kwam eigenlijk niet voor. En al helemaal niet met deze enorme grootte. Vierkante kastelen werden pas vanaf ongeveer 1280 door Floris V gebouwd. Tenminste, dat namen mensen tot nu toe aan. Het komt bijna nooit voor dat een onbekend kasteel van deze grootte nog wordt teruggevonden in Nederland. Daarom zijn we zo verrast. We dachten dat alles in de jaren 60 al was opgegraven. Oud Haerlem heeft maar 100 jaar bestaan en is daarna verwoest. Op het terrein is nooit meer wat gebeurd, waardoor alle resten in de bodem intact zijn. Je kan Oud Haerlem, samen met alle bebouwing op het terrein, bestempelen als het grootste en meest moderne kasteelterrein van Nederland uit die periode".

Oud-Haerlem, door Roelant Roghman

Nieuwe meettechnieken

Ferry van den Oever (Geofysicus): "Wij meten dit terrein met een geofysische techniek (ElectroMagnetischeInductie, ook wel: EMI). Dat is in een enorm hoge resolutie. Voor de metingen hebben we bijna 80 kilometer over het terrein gelopen. Met deze techniek kun je in de bodem kijken, zonder daadwerkelijk te graven".

Vervolgonderzoek

Het bureau Saricon voert het onderzoek uit. Nancy de Jong-Lambregts, archeo-geofysisch specialist: "We zitten nog niet eens op de helft van het onderzoek. De komende maanden voeren we meer metingen uit. Daarna is het tijd om de metingen te interpreteren en alle resultaten te verwerken. Het hele terrein is een grote tijdschapsule. Ik ben benieuwd welke bijzondere vondsten wij nog meer gaan aantreffen". Wethouder Aad Schoorl: "Door het onderzoek weten we nu al meer over het verleden en de geschiedenis van Heemskerk. Dat is erg bijzonder. Ik kijk uit naar de rest".

Het onderzoeksteam bestaat uit: Jean Roefstra (historisch archeoloog), Rob Gruben (bouwhistoricus), Nancy de Jong-Lambregts (archeoloog, geofysische interpretatie) en Ferry van den Oever (geofysicus).

AGENDA

Open monumentendagen
12 en 13 september 2020
Open Monumentendag gaat dit jaar in
aangepaste vorm door.
[Open monumentendag](#)

Expositie: Drie eeuwen Burchvliet
Museum Rijswijk, Herenstraat 67, Rijswijk
[Museum Rijswijk](#)

Beleef de Gouden Eeuw op de Vliet
11 en 18 oktober 2020
In een nagebouwde 17de eeuwse trekschuit
over de Vliet langs buitenhuizen, met onderweg
een oudhollandse lunch, naar Hofwijck.
[Vlietvaart](#)

Bezoek ons ook op Facebook:
facebook.com/vkhzn1

Gezocht

Voor ons Infoblad: 'Kastelen en historische buitenplaatsen, zoeken wij mensen die een artikel willen schrijven over hun favoriete kasteel, lokale geschiedenis van een huis of andere informatie willen delen over kastelen en buitenplaatsen

Aanmelden via: webmaster@vkhz.nl

Stichting Vrienden van de Hollandse en Zeeuwse Kastelen en Buitenplaatsen

Het bestuur:

Voorzitter:

drs. Victor Salman – vz@vkhz.nl

Secretaris:

drs. Leander Jansen – info@vkhz.nl

Penningmeester:

Willem Donselaar – pm@vkhz.nl

Vicevoorzitter / website:

Jurgen van der Kooij – webmaster@vkhz.nl

Redactieraad:

drs. Robert Ligthelm / **Alg. bestuurslid**
dr.ir. Taco Hermans
drs. Hans Koot
Jurgen van der Kooij

Medewerkers:

Mathieu Fannée
Hans Brandhorst
drs. Coen Schimmelpenninck van der Oije

Excursie commissie:

Kees Braaksma – **Alg. bestuurslid**
Jurgen van der Kooij

Algemeen:

Medewerker Nieuwsbrief:

drs. Kitty Jansen

Website :

www.kastelenhollandzeeland.nl

Facebook:

facebook.com/vkhzn1

Beheerder: drs. Marca Bultink

Web-archief : www.vkhz.nl

Mail adres: info@vkhz.nl

IBAN-nummer: NL87 RABO 0310 8937 71

KvK-nummer: 66328810

RSIN-nummer: 856496881

Bezoek onze website op: www.kastelenhollandzeeland.nl

www.kastelenhollandzeeland.nl